
Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Hogyan kezelte Arisztotelész
az Akraszia problémáját?
Lélek és cselekvésemélet
összefüggése

Lautner Péter

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice S E T

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

LAUTNER PÉTER

**HOGYAN KEZELTE ARISZTOTELÉSZ AZ AKRASZIA
PROBLÉMÁJÁT? LÉLEK ÉS CSELEKVÉSEMÉLET
ÖSSZEFÜGGÉSE**

Arisztotelész a praktikus szillogizmus keretében tárgyalja a jelenséget: az illető ismeri a nagyobb, attitűdöt kifejező („szeretem a forró kávé”) és a kisebb, egyedi ismeretre utaló („ez a gőzölgő fekete folyadék kávé”) premisszát, a következtetést is helyesen vonja le, de nem cselekszik ezeknek megfelelően. A *Nikomakhoszi Etika* (VII 3) szerint az ismeretnek ez a hiánya hasonlít ahhoz, ami a teoretikus érvelés során előfordul (1147a18-24, b11-12). Nem világos, hogy pontosan miben is áll ez a hasonlóság. A gyakorlati bölcsességgel mindenesetre az rendelkezik, aki birtokában van a megfelelő ismereteknek és ennek megfelelően cselekszik (1152a8-9). Ha figyelembe vesszük azt a leírást, amit a *De anima* ad (III 7) arról az érzékelésről, ami a vágyakozás alapja, akkor látjuk, hogy vágy és értelem nem radikálisan különválasztható kapacitások. Létezik olyan aspektusa az érzékelésnek, ami (*De anima* 431a8-9) közvetlenül a gyönyörtelire vagy a fájdalmasra vonatkozik, és ez egyből arra indítja a lelket, hogy törekedjen erre a tárgyra vagy kerülje azt. Ekkor a lélek mintegy kimondja azt, hogy a tárgy gyönyörteli, majd pedig törekszik rá. Amikor a lélek gyönyörtelinek érzékel valamit, örömet leli benne és törekszik az ennek megfelelő tárgyra, akkor ugyanarról a tevékenységről van szó, csak a rá vonatkozó leírások különbözőek. Az *akraszia* elemzése ebben a keretben vezethet olyan eredményre, ami elkerüli a szókratikus intellektualizmussal összefüggő problémát.

Az értelmezésemhez fontos:

D. Charles, *Aristotle's Philosophy of Action*. London: Duckworth, 1984.

N. O. Dahl, *Practical Reason, Aristotle, and Weakness of the Will*. Minneapolis: Univ. of Minnesota Press, 1984.

D. Pears, *Motivated Irrationality*. Oxford: OUP, 1984.

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

*Hogyan kezelte Arisztotelész
az Akraszia problémáját?
Lélek és cselekvésemélet
összefüggése*

Lautner Péter

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice S E T

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

A. Price, 'Acrasia and self-control', R. Kraut (ed.), *The Blackwell Guide to Aristotle's Nicomachean Ethics*. Oxford: Blackwell, 2005, 234-254.